

«Jānim ir jābūt kārtīgam vecim!»



Tā uz vaicājumu, kādam jābūt cilvēkam, kuram dots Jāna vārds, Līgo svētku priekšvakarā saka dobelnieks, uzņēmējs, sportists, opis diviem mazbērniem un vēl vairāku citu ģimenisku un sabiedrisku «titulu» īpašnieks JĀNIS JAKUBANECS (attēlā). Kas viņa izpratnē ir «kārtīgs vecis» un ar ko tāds nodarbojas, noskaidrojam dažas dienas pirms Jāņu svinēšanas.

Līgošana, aizmūkot no mājām

- Kā jūsu ģimenē svin Jāņus?

- Protams, gatavojamies. Šogad paliksim mājās, būs saiets radu kompānijā. Bet pēdējo daudzu gadu garumā Jāņu laikā mūkam prom no Dobeles: paņēmām līdzī riteņus un ar mašīnu apceļojām Latviju – gan lielpilsētās, gan mazākās vietas: Valmiera, Valka, Rēzekne... Parasti ceļojam ar konkrētu tematu, apskatām interesantas vietas. Tas man patika. Pagājušajā gadā bijām nedaudz tālāk: aizbraucām uz Poliju – pa turienes mazceļiem un pilsētīņām. Cenšamies būt pie dabas. Ir jau tā: ja Jāņos paliek mājās, otrā dienā gadās būt tādiem «savītušiem»... Tāpēc cenšamies lielākā draugu pulkā vai šaurākā lokā vai nu braukt ar laivām vai riteņiem, vai kā citādi aktīvi, sportiski atpūsties dabā, protams, arī pie ugunskura. Atgriežamies spirti.

- Vai tev ir kādas īpašas Jāņu tradīcijas, papildus sieram, alum un ozollapu vainagam?

- Nu, tas ir pats par sevi. Bet mēs vienmēr mēģinām arī kādas sportiskas aktivitātes pielikt klāt, lai nebūtu tikai *plika* ēšana. Izdomājam komandu spēles, ejam pārgājienos, ceļojam. Mūsu kompānija mēdz būt no diviem, kas esam mēs ar sievu, līdz divdesmit cilvēkiem. Nesen, gan ne Jāņu sākumā, ģimenes svētkus sarīkojām disku golfa parkā. Mazbērni sajūsmā spiedza!

Vai nu esi «lielais», vai jāiet mājās...

- Dobelniekiem tu esi zināms kā visnotaļ sekmīgs uzņēmējs. Kādās jomās esi darbojies un turpini?

- Tagad jau savas darbošanās esmu samazinājis, bet galvenās lietas bija transporta pakalpojumi, tūrisms un auto tirdzniecība, vēl arī dažādi starpnieku pakalpojumi. Tagad ar to nodarbojos minimāli, galvenokārt apsaimniekoju savus īpašumus. Bet miljonārs gan neesmu. (Smejas.) Kovids ieviesa tādas korekcijas, ka ir jābūt lielam uzņēmējam, lai business būtu ekonomiski izdevīgs. Mazs uzņēmējs tagad nevar pastāvēt. Vai nu esi liels, vai ej mājās...

Lietas turpina jaunā paauzde, kurai sekoju līdzī, dodu padomus un kuri jau ir mani apsteiguši savā varēšanā. Mani tagad vairāk interesē, kas notiks ar mazbērniem: kā viņi izglītosies, attīstīsies, ko sportos. Tam tagad

pievēršu galveno uzmanību. Man patīk.

Vieta, kur «izplosīties»

- Par tavu mūža darbu gribas dēvēt «Ceļa Ēzeļus», kas no auto un mototrases nu jau izvērsušies par daudzfunkcionālu tautas sporta bāzi.

- Jā, noteikti! Pirmais bija ziemas autokrosiņš pirms nu jau vairāk nekā 25 gadiem – 1987. gadā. «Ceļa Ēzeļi» man ir vieta gan sportam, gan relaksācijai. Kad man gribas «izplosīties», esmu tur ar zāģīti vai pļaujmašīnu. Priecājos, kad atkal ir kāds stūritis sakopts, kāda birzīte izveidota...

- ... un kāds dīķītis izrakts, mototrasē jauns likumiņš izveidots...

- Protams, tajā visā ir iesaistīts klubs «MX4» un Māris Snickers, kurš tur ņemas ar lielajām lietām, bet bez manis tur tikpat kā nekas nenotiek. Tā ir sanācis. Ziemā varbūt retāk, bet vasarā es tur parādos katru dienu. Piekritu: «Ceļa Ēzeļi» ir mans lielākais gandarijums, ko esmu paveicis. Tā jau ir vairākus gadus Latvijā reģistrēta sporta bāze, kas ir visos sociālajos tīklos, visos sporta un citu aktivitāšu kalendāros, līdz ar to informāciju par «Ceļa Ēzeļiem» atrod interesenti arī citās valstīs un dodas uz šejieni.

- Vai ar sporta bāzi saistās vēl kādi nepiepildīti sapņi?

- Idejas jau rodas nepārtraukti. Jau iesākumā domājām, ka tur varētu būt vairāki sporta veidi, un to esam panākuši. Bāze tiek apsaimniekota visu gadu, bez brīvdienām. Ir krosiņš, ziemā slēpošana, tagad – arī disku golfs, kuru, kā es pats atklāju, var spēlēt ne tikai dienā, bet arī naktī, jo ir spīdīgi gan grozi, gan diski. Vēl nezinu, kā tas notiek dabā, taču viss ir iespējams. Tas gan vēl nav pie mums bijis, bet gribētu to redzēt.

Eleganti, ar pacietību un «garu bārdi»

- «Ceļa Ēzeļos» var izmēģināt roku arī loka šaušanā, kas ir tavs iecienītais sporta veids. Šķiet, tas tāds senlatviešu sacensības un arīdžan medību veids, arī noteikts vīrišķības apliecinājums. (Atcerēsimies kaut vai «Vella kalpu» brašuļus!) Kā tev tas sākās?

- Cik sevi atceros, es allaž esmu šāvis, gan ne ar loku. Trenējos ložu šaušanā pie Ilgoņa Freimaņa. Līdz sporta meistaram gan netiku, tikai līdz meistarkandidātam. Iznāk, ka loka šau-

šanā esmu ticis tālāk: līdz sporta meistaram ātri «uzkāpu», bet daļa bāzes jau bija iegūta iepriekš. Savulaik biju armijas snaiperis, vēlāk arī zemessargos. Tad pienāca brīdis, kad vajadzēja pārmaiņas. Tolaik Latvijā strauji «ienāca» kompakto loks, motokrosists Jānis Kļaviņš nodibināja Latvijas Loku mednieku asociāciju. Latvijā gan ar loku nemedi, bet, redzot, ka viņš to var, man laikam tas «pielipa».

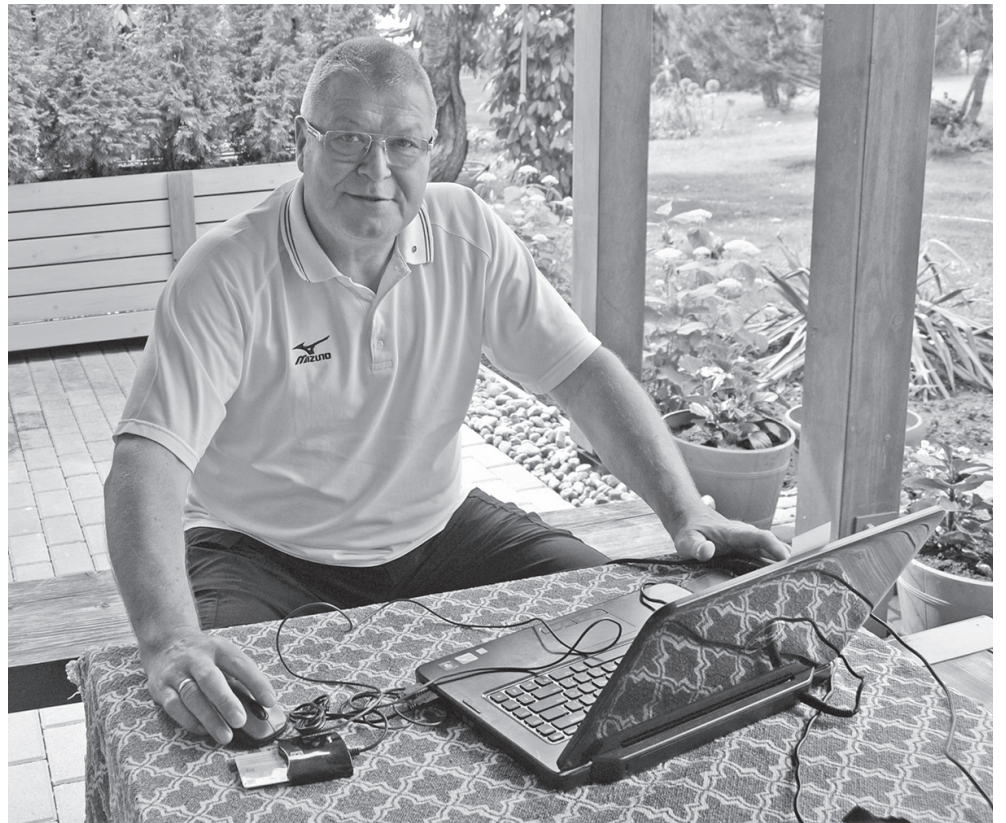
Loka šaušanā ir svarīga ne tik daudz redze, cik iespēja to darīt jebkurā vecumā. Arī man savos gados vēl ir sapnis kļūt par pasaules čempionu. Līdz šim man ir sudrabs pasaules mednieku čempionātā telpās, starp Eiropas medniekiem – bronza, ir uzvarēti daži Baltijas un Latvijas čempionāti. Nē, visi nav, bet, kā saka, «pa lielam» visas godalgas ir «aplāsītas», esmu visur «pazīmējies». (Smaida.) Ar loka šaušanu nodarbojos nu jau četrpadsmit gadus.

- Un cik gadus esi Latvijas Loka šaušanas federācijas prezidents?

- Rit trešais gads. Cik mēs esam loka šāvēji? Pagājušā gada pārskats liecina, ka Latvijā šobrīd ir 16 klubi, kuros apvienoti 163 reģistrēti sportisti, no kuriem 27 ir jaunieši. Turklāt loka šāvējs par sportistu kļūst tikai tad, kad ir piedalījies vismaz divās federācijas reģistrētās sacensībās. Dobelē gan esmu vienīgais loka šaušanas sportists. Dobeļe jau īstenībā ir sporta veidu lielpilsēta. Kā tikai mums nav: rokasbumba, futbols, ložu un stenda šaušana, vieglatlētika un vēl, un vēl... Kur tad vēl loks, ja jābrauc ar moci, jācilā «štanga»!...

- Kas ir tāds, kas loka šaušanai tomēr varētu piesaistīt interesi?

- Tas ir elegants, arī vēsturisks, ļoti sens sporta veids, kas dod iespēju sevi parādīt, nonākt konkurencē kā sportistam, apgūt interesantus veidus, kā šauj ar loku. Turklāt ar to var nodarboties arī cilvēki ar kustību traucējumiem, bez vecuma ierobežojumiem – no maziem bērniem līdz «garai bārdai». Vienlaikus loks ir ierocis, kas palīdz trenēt precizitāti, rūpību, arī – sīkstū pacietību, jo izstrādāt šāvienu – tas nav vienkārši atvilkt loka stiegru un izšaut bultu. Lai šāviens izdotos, ir jāstrādā simtiem tūkstošiem reižu. Lai būtu formā, ir katru dienu jāšauj. Man gan tā nesanāk. Taču, kad uznāk vēlme aizbraukt uz sacensībām, tad tiek sagata-



vota programma un trenējamies līdz vajadzīgajam līmenim.

- Ko nozīmē – izstrādāt šāvienu?

- Kā jau sportā, ir vairāki kritēriji. Pirmām kārtām ir pareizi jāsaprot mugura, pleci, rokas, stāja kopumā, jāprot pareizi elpot. Cilvēka smadzenēs mēs vienlaikus varam sakārtot divas, trīs lietas. Bet, lai šautu ar loku, vienlaikus jāsakārto astoņas, kam mūsu smadzenes ir «par īsu». Tad nu daļa no tām ir jāietrenē tā, lai darbotos automātiski, bez līdzdomāšanas. Tāpēc ir vajadzīgi ļoti daudzi šāvienu, lai katru elementu trenētu atsevišķi. Ir pat tā, ka simtiem šāvienu ir jāveic vienkārši, kā mēs sakām, «pa kasti».

Vēl, runājot par federāciju, noteikti gribu pateikt, ka liels atbalsts man šajā jomā ir mana dzīvesbiedre, kura ir profesionāla grāmatvede.

Dodot gūtais

- Saprotu, ka māju izjūta, ģimeniskums ir viena no tavām galvenajām vērtībām.

- Protams, vislielākā vērtība ir mana meita ar maniem mazbērniem: puikam ir seši ar pusi, meitenei – pieci gadi. Šis ir brīdis, kad jādod iespēja viņiem daudzpusīgi attīstīties. Tagad viņi peld, spēlē futbolu, jā ar zirgiem, burā pa jūru, ceļo kopā ar vecākiem, patiek dzīvnieki, eksotika... Kad sāks iet skolā, domāsim konkrētāk. Man jau gribētos redzēt viņus aktīvi sportojam, teiksim, vieglatlētikā. Motokrosā gan, atklāti sakot, es negribu savus mazbērņus redzēt... Kad esam kopā, mums ir savas aizraujošas nodarbes. Vai esmu stingrs opis? Kā viņi nonāk pie opja, tā mana stingrība pazūd... (Smaida.) Tad es esmu dāsnašs opis.

- Atgriežoties vēl Jāņu noskaņās... Kādam, tavuprāt, būtu jābūt mūsu latviskajam Jānim ideālā variantā, ja mēs par tādu vispār varam runāt?

- Pirmām kārtām: jābūt kārtīgam vecim, ar stingrību, taisnīgumu, stingru nostāju, nedrīkst «locīties». Kādreiz var kaut kas neizdoties, bet, ja tiešām grib ko sasniegt, tad – ar neatlaidību: kad dzen pa durvīm ārā, lien pa logu iekšā! Neizdodas vienreiz? Ievelc elpu un dodies atkal uz priekšu! Mēs jau esam tā paauzde, kuru jaunie laiki pārsteidza nesagatavotu: tik ātri vajadzēja pārslēgties uz citu domāšanu un darbošanos – no tā laika, kad deva visu gatavu un varēja darīt tikai to, ko drīkst, uz laiku, kad viss bija jāizdomā pašam un jāpaspēj «ielekt» gan tā laika komercijā, gan citās lietās, bez kā tolaik nevarēja iztikt. Jā, es esmu daudz ko darījis un man nav kauns par to. Esmu apmierināts, ka tik daudzas lietas esmu paveicis. Pašam varbūt ne viss ir izdevies, bet esmu cilvēkiem devis iespēju darboties tālāk – gan biznesā, gan sportā. Es arī tagad turpinu vairāk dot citiem, man nav žēl.

- Vai Dobelē tev nav par šauru?

- Noteikti nē! Esmu dzimis Dobelē, man šeit patīk. Un savu pasauli mēs varam paplašināt paši. Kā jau teicu, regulāri cenšamies ceļot. Laikam nav vasaru un ziemu, kad neesam braukuši tuvākos un tālākos braucienos. Man ir veicies, ka sieva ir ceļotāja. Viola ir galvenais «dzinulis» mūsu braucieniem un ceļojumiem. Arī viņai tas ir restarts no spraiģa, atbildīgā darba «Dobeles dzirnavniekā».

- Paldies par sarunu! Lai skaisti svētki!

Sarmīte Rone
Autores foto

MAF

Mediju atbalsta fonds
Projektu finansē Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem
Par lappuses saturu atbild raksta autors